

# گوشان بـ دـردی گوخی نی دزخ چوو . نووسـار : لـ تیف بـوار

هـ نووکـ لـ زـمـ نی سادـگـ رایـی هـر و ووکـ شپـ شیدا دـژین، نـکـ  
تـنیا لـ جل و بـرگ و شـوازی ژیان و بیروبـ چوون و کـمی شارـزایی  
و مـعریفـت و شـنبیرـتی تاکـکاندا، بـکو لـ بوارـ باـکانی  
و ژـو و فـلسـفـو و هـونـر و ئاستی زانکـکان و بـگرـ زـر سـکـو و جومگـی  
ئـدـبی و هـونـری و شـنبیری و مـعریفی وا هـن، کـ لـ بـر دـستی  
سـرـ زانـکانـدان و هـیچ شارـزاییـکی ئـوتـیان نیـ لـو بوارانـی  
کـ خـیان کردووـتـم دـم است تـیدا، ئـوانـ زـرجار تـنیا لـو ودا  
لـگـ جـماوـردا بـرکـوتـنیان دـبـت (بـ ئـوی ای خـکـ سـبارـت  
خـیان بزائـن) لـ شوینـ سـرپـیـکانی وکـ تـتـ کـمـمـایـتیـکان و  
فـیسـوکـدا، لـو شـدا نووسینی کـمـنتیان بـ بـجگـ لـ هاوـکانی  
خـیان بـکـ کردووـ، واتا هـندـ لـ خـنـ دـسـمـنـو، چونکـ لـ  
ناواخندا دـزانـ لـ ناو قـوارـیـکی بـشـدا بانگـوازی کاری گـورـ  
کردن شـتیـکی ئاسان نیـ تا بـسـر هـموو کـسـکـدا تـپـتـ. ئـوان  
نـکـ شارـزایی ئـکادیمی و زانستیـان لـ بوارـکانی خـیـاندا نیـ،  
نـکـ هـیچ زمانـکـ جگـ لـ زمانی کوردی نازانـ و لـسـر بناغـی  
فـرهـنگـکی کـکـواری پر جنـو و وشـی بازارـی کـشکی داهـنـانی  
خـیان بنیات ناوـ، بـکو ناتوانـ وتارـکی ئـوان و پوخت بـ کوردی  
بنووسـ، کاتـک بشینووسـن پـ لـ هـو و ناتـواوی دـبـت و تـنانـت  
پـتـووکـکانیش گـر چاپی بکـن دـیدن بـ هـو بـی زمانـوانی تا  
پـداچوونـوی بـ بکـن.

کـشـی ئـوانـ ئـو یـ کاتـک دـسـات و بازنـیـکی خـیـای لـ  
دـوروبـری خـیان بکـشـن، وا دـزانـ بـو بـتـ بـ کردنـی کـسانی کـم  
ئاستی دـوروبـری خـیان، ئـوا دـبـنـ شاکارنووس و بیردـز داـژ،  
بـمـام تـنیا بـ دوور کـوتـنـو یان لـ گرتـنـ دـستی ئـو بـنکـو و سـکـو  
دـزگا و چاپـمـنیانـ، قـوارـیان دـگـیتـو ئاستی سروشتی خـی و  
کـسـ حسابی نووسـرـکی ئاساییان بـ ناکات و وردـ و ناوی قـبـو  
و نـقداریان بـرـو پوکانـو دـچـت، کـ لـ وـنـ بـاوکراوـکانیان  
لـ فـیسـوک و سـشال میدیاو و سـکـو و بـاوکراوـکانیاندا بـ خـیان  
کـشاوـ، لـو بارـو زـرمان بینـی... بـ وـنـ، کاتـک ئـدیـکـ  
سکرتـری ئـنامـیـکی و ژـیـی بوو یـکـ بـ دوا یـکـدا لـکـکـینـو

لښار بهرهمه کانی د نووسران، بهام دواي ئوي له شوونگه يدا  
نما ئیدی کس باسی نه کرد و له کولکي تپيشدا ناوي نه ما.  
ئوانه نهک خپان هيچ داهه نان و بهرهمه کي نووي شايستې  
خوښندنه ويان له هغه گېدا نيه، بهکو کاتنه دنگه کي سښ له  
درېوي بازني خپان بېستن، خپرا هوه ددنه به جرېها شهو  
پلاري ته بگرن و سوکي بکن و گوماني به بدزنه وه، هرچنده دنگه  
ناستي تگه شتنيان نهگاته ئو واده يي لهگه ئو بهرهمه مانده  
سرودر بکن، بهام چونکه له ودايه که هست به بتايي دکن؛  
کاتنه بهرهم و تگه شتني خپان له ناست ئو بهرهمه مانده دادنه  
و بهيان درېدک ووت که تا چنده کښه وارن و حقيقتي خپان جارکي  
تر به ناشکرا دبت، کاتنه پرده هغه خښه کاني سر به شه  
تاريکه کي د روونيان لا درېت و ووبه وو دبنه وه لهگه ئو  
پرسپار گرنگي: که نايان به استي من چيم پشکله ش کردوو و چيم له  
نارادايي؟ جگ له لاف و گزاف و که کردنه وي جهماعتي نه شه دوو...  
له دورې خم، له هه مان کاتيشدا ئو بابت و بهرهمه مانې که ساني  
دي، که له بهر ناوي خاونه کانيان سوکايه تيان په دکن و نه فزي  
دکن، نهگر بهر ناوي خانمکي بخرته سر نه وانه که بهر ناوي دکنه وه،  
بهکو دکنه ونه پياهنه دان و ستايش کردني.

ئوه قسمه مان له وانه نيه که له ژر پرېردې شنبيريدا به دواي  
پله و پايو پيس خپري خپاندا دگډه ون و په نا به درگا و جومگه و  
که سايه تيه حيزبيې کان دبن و به دواي شوېن په خشکردندا  
دگډه ون تا له شوونگه يوه خپان بکنه چق و نه وانه له درېوي  
بازنه تايېد کاني خپانندان بيانها و نه وانه ش که ووپا ميان  
به دکن سوپاسنامه و خپان بکن.

مرغه تا زياتر ورد بته وه له سکتېر هه ستې وېرې فیکري و  
نه دبېانې له واقعې خواروچه دا هه و پيدا بوون، هر نه وي  
په دکرې گه شگيري هغه بېرته و دوور بکته و ته وه له هه موو  
بهگه ناوه، له هه مان کاتيشدا دانايي ئو نه ديب و هونه رمنده  
سه نانه به درېدک وه که نه و نهگه يان هغه بزاردوو و تېنانه  
بهرهمه کانيان به وناکته وه و ناخپنه بهر چاوي نه و ناخ به تېانه  
که گوشتن به درېدي گوخته ني دزخ دبن و هه له به ناکته وه.  
ئیدی جار جار وک چاودېرک له خم دپرسم: دبت نه و دخ به کو  
بگات، له کاتنه کدا يک يک نووسه رې سه نه کان که چ دکن و هيچ  
جگرې وېکي هاوشه وي نه وان نه و به شايان په ناکته وه؟ که به  
که چکردنيان له دواي خپان جې دهنه، نه وه له لا بوو ستېت و  
له ردا هه و توېژي ناکم که داهه نان و بهرهمه مي استه قينه نه ديب  
و هونه رمندي داهه نه ر چنده سريشه به خاونه کي دروست دکات؟

هەر لـ ق و کینـی ها و شتـکـیانـو بـیگرـ تا نـیاران و تـنانـت  
ئـو سیستـم تـسک و تروسکانـی داهـنانـکان جـیان نابـتـو لـ  
چوارچـوکـانـیـاندا و توشـی دـردـسـری دـبن بـ هـیـو.

بـ ئـم سـردـمـی نامـ بوونی سـنـنـایـتی و دـنگـی سـنـو هـر  
ئـو و ئـژـیـک پـشینان گوتویانـ، تـیدا شـر لـ برساندا دـمرـ و  
سـوی لـ کـلاکـکی دـخوات و دـبـتـ پاشای دارستان.

دواجار دـبـتـ ئـو استیـیـ باس بـکـم کـ چـن لـ جیهانیشدا زـر  
بـلیمـت و بـهرـو دـنگـی سـنـ هـبوون تا لـ ژیاندا بوون  
فـرامـشکرا بوون و دواـی مردنیان جارـکی تر سـریان هـدایـو و تا  
ئـستاش باس دـکرـن، ئـم سیناریـیـش تا زـرانبازی ژیان بـردـوام  
بـت هـر دـمـنـت.

بـ نموونـ ئـمیلی دیکنسن ۱۸۳۰-۱۸۸۶ شاعیر، جان کیتس ۱۷۹۵-۱۸۲۱  
شاعیر، فرانـس کافکا ۱۸۸۳-۱۹۲۴ نووسـر و مـانـووس، ئـارتور  
رامبـ ۱۸۵۴-۱۸۹۱ شاعیر، سـرین کیرکـگـ ۱۸۱۳-۱۸۵۵ فـیلـسوف و  
بیرمـند، فینسـنت فان گـخ ۱۸۵۳-۱۸۹۰ هونـرمـند و وـنـکـش، ویلیام  
بلیک ۱۷۵۷-۱۸۲۷ شاعیر و هونـرمـند، هـلما ئـف کلینت ۱۸۶۲-۱۹۴۴  
هونـرمـند و وـنـکـش، ژـرار دو نـرقال ۱۸۰۸-۱۸۵۵ شاعیر و نووسـر،  
نیکـسـای گـگـ ۱۸۰۹-۱۸۵۲ نووسـر و مـانـووس، نیکـس  
کازانتزاکیس ۱۸۸۳-۱۹۵۷ نووسـر و فـیلـسوف، ئـسکار وایـد ۱۸۵۴-۱۹۰۰  
نووسـر و شاعیر، والتـر بنیامین ۱۸۹۲-۱۹۴۰ فـیلـسوف و  
خـنـگر... تاد.

لـ بـر ئـو و ئـم وتارـ کورتـ، بواری ئـو و م پـ نادات چیرـکی هـر  
یـکـیان لـر دا باس بـکـم، بـمـام خوـنـری بـبـز گـر ویستی لـ بـت،  
ئـوا دـتوانـت بـ وردی بـدواداچوون بـ ژیان و بـرهـمی هـر یـکـک  
لـمانـو سـدان نموونـی تر بکات و ئـو استیـیـ تا مانـی باسکران  
زیاتر بـی وون بـتـو.

لـ تیف بـوار